

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az új nyugdíjtörvény-tervezet.

A napilapok utóbbi számai hirt adtak arról, hogy az új nyugdíjtörvény-tervezet a képviselőház asztalára került.

A 128 szakaszból álló törvénytervezet egy évtizedet meghaladó munka eredménye, amely hatályon kívül helyezi az elavult, főbb vonásaiban még Mária Terézia idejéből származó 1885. évi XI. törvényzikket, amely a mai kor viszonyainak már egyáltalán nem felelt meg s a nyugdíj minimumát oly összegben szabta meg, amely a létfenntartás biztosítására egyáltalán nem volt elegendő.

Már volt alkalmam évekkal ezelőtt a Csendőrségi Lapok hasábjain a csendőrlegénység ellátási illetményeire nézve mérvadó 1881: LXXI. és 1885: XI. t.-cz. határozványait ismertetni s most csak azért szólalok fel, hogy a legénységnek elmondjam mindazt, ami őt az új nyugdíjtörvény-tervezetből érdekli, jóllehet a napilapok főbb vonásokban szintén közölték a tervezetet, de annyira tömören, hogy azt csak az értheti meg teljesen, aki behatóan foglalkozik a nyugdíjtörvényvel s ismeri a régi törvény infenczióit. Régi vágya volt a csendőrlegénységnek, hogy nyugdíjilletményei rendeztessenek, hogy eltöröltessék az az 5—5 évi nyugdíj-emelkedés, amelynek révén ugyan sok derék csendőr vesztett el éveket, mert oly szerencsétlen egészségi viszonyok közé jutott, hogy a nyugdíj emelkedéséhez szükségelt 1—2 évet már nem tudta kiszolgálni. Ez a vágy ime teljesedésbe megy, mert e tervezet törvényerőre emelkedésével minden egyes év számítani fog.

Vegyük azonban sorrendben az újításokat, hogy teljesen áttekinthető képet nyerjünk.

1. *A szolgálati időnek 35 évre való leszállítása.* Korszzerű újítás, amely főleg a csendőrlegénységre bír nagy fontossággal. Tudjuk nagyon jól, hogy csak elvétele, a csendőrség fennállása óta mindössze mintegy öt altisztnél fordult elő, hogy a 40 évet kiszolgált volna. S akik kiszolgálták, azok majd valamennyien éveken át szolgáltak előzőleg a csapatnál s csendőrségi éveik 30—35 között váltakoztak. Amíg tehát eddig csak ritkaság számba ment a legénységnél a teljes nyugdíj, addig most már inkább meg van adva ennek a lehetőség, mert rendes körülmények között 55 éves életkor-

ban elérheti az altiszt nyugdíj fejében tettelegességi illetményei teljes összegét. Őt év nem sok egy fiatal erőteljes embernél, de egy a szolgálat által megtört, élete delén messze túl álló férfinál nagy idő, amelyet csak az tud kellőképen értékelni, akit közvetlenül érint.

2. *A nyugdíjjogosultságnak öt évben való megállapítása* véglegesített csendőröknél, ha a csendőrséghez történt belépésük napján 40. életévüket még nem töltötték be.

Ennek az intézkedésnek óriási borderejét példával világítom meg. Egy 20 éves fiatalember bevonul katonának; két évi tényleges szolgálata után közvetlenül átlép a csendőrséghez, ahol bárom év múlva, tehát 25 éves életkorában elérte a nyugdíjjogosultságot. Ha az illető csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná válik, felülvizsgálat után még akkor is állandó nyugállományba helyeztetik, ha polgárilag *keresethépes* marad is. Kap tehát évi 360 kor. nyugdíjat egész életére, míg a mostani törvény szerint csak három havi végkielégítésre van igénye, vagyis legyszer s mindenkorra szóló 225 koronára.

További magyarázat, azt hiszem, felesleges s csak azt kívánom még megjegyezni, hogy a csendőr jelenlegi 10 évi beszámítható szolgálati ideje után illetékes minimális nyugdíja 300 korona, a jövőben pedig már öt évi szolgálat után 360 korona lesz.

3. *A nyugdíj mérve:* öt évi beszámítható szolgálati idő után a legutóbb élvezett és beszámítható tettelegességi illetmények (havidíj, zsold, szolgálati pótdíj) 40%-a, minden további év 2—2%-os emelkedés. Alábbi táblázat teljes áttekintést nyújt.

4. *A hat hónapot meghaladó szolgálati időnek egy évre való kikerekítése,* vagyis az egész éveken felül maradó és hat hónapot meghaladó évhányadnak egész év gyanánt való számítása. Hosszadalmas s felesleges magyarázat helyett álljon itt a következő példa: Egy csendőr szolgál 15 év, hat hó és egy napot. Szolgálatképtelenné válik, felülvizsgálat után elmegy. Nyugdíja nem 15, hanem 16 év után lesz folyósítva.

5. *Két vagy több állami szolgálat közé eső, de tényleges szolgálatban nem töltött idő nem tekintetik megszakításnak, ha az 30 napot meg nem halad.*

Ugyanez sak nagy horderővel bíró újítás, amely főleg a csendőrlegénység ellátási illetményeire gyakorol kedvező

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. házi hangszerekszállító, az Orosz és a szabadalmazotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltnék. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

hatást. Nagyon gyakori ugyanis az az eset, hogy akárhány csendőr még mint tényleges állományú katona jelentkezett a csendőrséghez leendő felvetelre, de közvetlen átlépése a felvetellel egyhekötött formaságok miatt késett s a jelentkező már csapattestének szabadságot állományába tartozott, amikor a csendőrséghez történt felvételeről értesítve lett s így szolgálati idejében megszakitás állott be.

Az így — bár önhibáján kívül — beállott megszakitása a szolgálati időnek maga után vonta előző csapatheli szolgálati idejének elvesztését, amely csak legfeljebb kegyelem útján volt beszámítható. De nagyon gyakori volt az az eset is, hogy akárhány csendőr azzal az elítéltséggel vált meg a gyöngy-élettel, hogy a polgári életben keresi meg boldogulását. S amikor ez a terve esődöt mondott, jött a csendőrséghez és így természetesen szolgálati idejében megszakitás állott be, amelynek beszámítása elég gyakran a legnagyobb jóindulat mellett sem volt keresztülvihető.

Ezeket a hátrányokat lesz hivatva gyökeresen segíteni az új nyugdíjtörvénynek fent vázolt üdvös intézkedése, amely 30 naphatározat alapján meg az az időszakot, melyen belől a szolgálati idő folytonossága meg nem szakítottatik s így törvényesen biztosítja annak az előző szolgálati időnek a beszámítását, amely jelenleg csak királyi kegyelem alapján vehető figyelembe. A 30 napot meghaladó megszakitásokra vonatkozólag a jelenleg is érvényben álló eljárás a jövőre nézve is áll, vagyis az ilyen megszakitástól való eltekintéshez a jövőben is királyi kegyelemre lesz szükség. Magától értetődik, hogy a nem tényleges állományban eltöltött idő — habár megszakitást nem képez is — a nyugdíj kiszabásánál figyelembe nem jöhet.

6. A nyugdíjnak legkisebb kiszabata évi 300 korona, ellentétben a mostani 300 koronával. Latszólag csekélység, de azonnal más színben tűnik fel, ha figyelembe vesszük azt, hogy eddig a csendőr a 300 kor. nyugdíjat 10 évi szolgálat után érte el s a jövőben már öt évi beszámítható szolgálat után évi 360 koronára lesz igénye.

Minden kedvezményeket tetézi a lakbérnyugdíjnak törvény útján való biztosítása.

Mi, akik még tényleges szolgálatban állunk, nem tudjuk kellően értékelni ezt a kedvezményt. Nem kell azonban nagy fejtörés ahhoz, hogy belássuk azt, miszerint ez az intézkedés mily lényegesen hozzájárul a nyugdíjas anyagi helyzetének biztosabb alapokra való fektetéséhez.

Nem tudjuk ugyan még biztosan, milyen kerekben mozog ez a nyugdíjpótlék, de akármilyen minimális összegben lesz is megszabva, sok anyagi gondtól szabadítja meg a nyugdíjast. Valamennyi, még az is, aki teljes tettlegességi illetményekkel ment is nyugdíjba,

azon panaszkodik, hogy a lakás kérdése nagy anyagi gondot okoz. S ez csak természetes, ha figyelembe vesszük azt, hogy családostaltiszteinknek alig 10%-a van olyan kedvező anyagi helyzetben, hogy tényleges szolgálati ideje alatt megtakarítgat magának annyit, amennyi a nyugdíj pótlására felig-meddig elegendő. A családdal megáldott altiszt örül, ha illetményeiből tisztességesen meg tud élni, mert mindhiába nagyon kevés ember gondol élete teljes erejében a még messze távolban levő nyugdíjas állapotára s azon van, hogy családjának minél nagyobb jólétet biztosítson, gyermekeit tisztességesen eltartsa és felnevelje, ami a mai szűkös viszonyok között sok pénzt emészt fel. Hozzászokik a család egy bizonyos polgári jóléthez s ha azután váratlanul bekövetkezik a nyugdíjazás, nélkülözés üti fel a fejét abban a meghitt családi körben amely eleddig szerény, de tisztességes jóléthez volt szokva. A családfő havi 100-180 korona helyett csak 100-120 koronát tud családjának rendelkezésére bocsátani! A feleség minden fillért kétszer forgat meg kezei között, amíg kiadja s ha nem is olyan bőven, mint előbb, de mégis jut mindenre! Csak ne jönne el olyan hamar az a házber-negyed, amikor úgyszólván az egész havi nyugdíjat lakbérbe kell elfizetni!? S ez a gond minden évben négyszer jelentkezik!... Ezt a nyomasztó gondot kívánja, ha nem is teljesen elmulasztani, de legalább is lényegesen enyhíteni az új nyugdíjtörvénynek a lakbérpótlék biztosítását célzó intézkedése.

Szinte hallom az ellenvetéseket! Gondoskodott volna addig, amíg volt miből! Tegyen a nyugdíjából bavonta félre annyit, amennyi a negyedévi lakbér kifizetésére elegendő! Tessék jobban beosztani a garasokat, akkor majd jut is, marad is! Fülemben cseng a hét bő es a hét szűk esztendőről szóló szep monda s én minderre csak azt tudom válaszolni: Mind szép, mind jó, elismerem az érvek helyességét, megbajlok előttük, de csak az dobjon követ arra a családapára, aki családjának puha fészket rendez be, aki tudja, mit tesz családot eltartani, gyermekeket tisztességesen felnevelni felesleges krajczár nélkül csupán abból, amit a mai nehéz megélhetési viszonyok között két kezének szorgalmával, becsületességével, józanságával megkeres. Aki végigjárta ezt az iskolát, vagy aki benne van jelenleg a legnagyobb küzdelemben, aki aránylag jó, de nem tulságosan nagy fizetésből s *csakis ebből* neveli fel szeretteit, az mind, kivétel nélkül nekem ad igazat s nem tör pácuzát afelett, aki nem képes magának a bő esztendők alatt egy olyan tőkét felretenni, amelynek jövedelméből pótolhassa a szűk esztendők hiányát. Azt hiszem osztatlan örömet fog a lakbérpótlék okozni... De menjünk tovább!

Az 1885: XI. t. cz. 26. §-a akként intézkedik, hogy az a csendőr, aki elleaszegülökkel folytatott harozhan, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előálló viadal-

Ha fáj a feje ne téovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást olmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

A nyugdíjmérve:

Szol- gálati év	alapszolgálati évi																						
	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300	1680	1780	1880	1980	2080	2180	2280	2380
	korona nyagdíjba számító javadalmazást (havidíj, zsold és szolgálati pótdíj)																						
5	360	400	440	480	520	560	600	640	680	720	760	800	840	880	920	672	712	752	792	832	872	912	952
6	378	420	462	504	546	588	630	672	714	756	798	840	882	924	966	705	747	789	831	873	915	957	999
7	396	440	484	528	572	616	660	704	748	792	836	880	924	968	1012	739	783	827	871	915	959	1003	1047
8	414	460	506	552	598	644	690	736	782	828	874	920	966	1012	1158	772	818	864	910	956	1002	1048	1094
9	432	480	528	576	624	672	720	768	816	864	912	960	1008	1056	1104	806	854	902	950	998	1046	1094	1142
10	450	500	550	600	650	700	750	800	850	900	950	1000	1050	1100	1150	840	890	940	990	1040	1090	1140	1190
11	468	520	572	624	676	728	780	832	884	936	988	1040	1092	1144	1196	873	925	977	1029	1081	1133	1185	1237
12	486	540	594	648	702	756	810	864	918	972	1026	1080	1134	1188	1242	907	961	1015	1069	1123	1177	1231	1285
13	504	560	616	672	728	784	840	896	952	1008	1064	1120	1176	1232	1288	940	996	1052	1108	1164	1220	1276	1332
14	522	580	638	696	754	812	870	928	986	1044	1102	1160	1218	1276	1334	974	1032	1090	1148	1206	1264	1322	1380
15	540	600	660	720	780	840	900	960	1020	1080	1140	1200	1260	1320	1380	1008	1068	1128	1188	1248	1308	1368	1428
16	558	620	682	744	806	868	930	992	1054	1116	1178	1240	1302	1364	1426	1041	1103	1165	1227	1289	1351	1413	1475
17	576	640	704	768	832	896	960	1024	1088	1152	1216	1280	1344	1408	1472	1075	1139	1203	1267	1331	1395	1459	1523
18	594	660	726	792	858	924	990	1056	1122	1188	1254	1320	1386	1452	1518	1108	1174	1240	1306	1372	1438	1504	1570
19	612	680	748	816	884	952	1020	1088	1156	1224	1292	1360	1428	1496	1564	1142	1210	1278	1346	1414	1482	1550	1618
20	630	700	770	840	910	980	1050	1120	1190	1260	1330	1400	1470	1540	1610	1176	1246	1316	1386	1456	1526	1596	1666
21	648	720	792	864	936	1008	1080	1152	1224	1296	1368	1440	1512	1584	1656	1209	1281	1353	1425	1497	1569	1641	1713
22	666	740	814	888	962	1036	1110	1184	1258	1332	1406	1480	1554	1628	1702	1243	1317	1391	1465	1539	1613	1687	1761
23	684	760	836	912	988	1064	1140	1216	1292	1368	1444	1520	1596	1672	1748	1276	1352	1428	1504	1580	1656	1732	1808
24	702	780	858	936	1014	1092	1170	1248	1326	1404	1482	1560	1638	1716	1794	1310	1388	1466	1544	1622	1700	1778	1856
25	720	800	880	960	1040	1120	1200	1280	1360	1440	1520	1600	1680	1760	1840	1344	1424	1504	1584	1664	1744	1824	1904
26	738	820	902	984	1066	1148	1230	1312	1394	1476	1558	1640	1722	1804	1886	1377	1459	1541	1623	1705	1787	1869	1951
27	756	840	924	1008	1092	1176	1260	1344	1428	1512	1596	1680	1764	1848	1932	1411	1495	1579	1663	1747	1831	1915	1999
28	774	860	946	1032	1118	1204	1280	1376	1462	1548	1634	1720	1806	1892	1978	1444	1530	1616	1702	1788	1874	1960	2046
29	792	880	968	1056	1144	1232	1320	1408	1496	1584	1672	1760	1848	1936	2024	1478	1566	1654	1742	1830	1918	2006	2094
30	810	900	990	1080	1170	1260	1350	1440	1530	1620	1710	1800	1890	1980	2070	1512	1602	1692	1782	1872	1962	2052	2142
31	828	920	1012	1104	1196	1288	1388	1472	1564	1656	1748	1840	1932	2024	2116	1545	1637	1729	1821	1913	2005	2097	2189
32	846	940	1034	1128	1222	1316	1410	1504	1598	1692	1786	1880	1974	2068	2162	1579	1673	1767	1861	1955	2049	2143	2237
33	864	960	1056	1152	1248	1344	1440	1536	1632	1728	1824	1920	2016	2112	2208	1612	1708	1804	1900	1996	2092	2188	2284
34	882	980	1078	1176	1274	1372	1470	1568	1666	1764	1862	1960	2058	2156	2254	1646	1744	1842	1940	2038	2136	2234	2332
35	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300	1680	1780	1880	1980	2080	2180	2280	2380

Megjegyzés. A fenti táblázatból ki-kimaga is könnyen megállapíthatja, hogy az új nyugdíjtörvény életbelépésével mennyi nyugdíjra lesz igénye.

Mindenkori zsoldjához hozzáadja a szolgálati pótdíját, az összeget megkeresi a fejezetben, azután kiszámítja magának a szolgálati éveit. Ha azután a függőleges rovatban abhoz a koorkához ér, amelynek vízszintesen szolgálati éveit állanak, feltétlen biztossággal állapítja meg nyugdíjának összegét.

Pld. Egy őrsvezető jelenleg 1100 kor. zsoldot és 500 kor.

csendőrségi pótdíjat élvez és van 24 beszámítható szolgálati éve. Kérdés: mennyi nyugdíjra lesz igénye? 1100+500=1600 kor. évi javadalmazás (kilencedik függőleges rovat balról jobbra).

Ebben a rovatban lefelé indulva a szolgálati idő rovatában feltüntetett 24. számig: 1248 számjegyet találjuk. Tehát az illető őrsvezetőnek évi nyugdíja 1248 koronát tesz ki.

Itt felemlitem rögtön a jelenlegi kiszabatot: az évi 700 koronát (1912. évi zsebkönyv 300. lap), hogy annál szembetűnőbb legyen a jelenlegi és a jövőbeni nyugdíjösszeg közötti lényeges különbség.

ban mindennemű állami szolgálatra képtelenné válik, tekintet nélkül szolgálati idejére s ideiglenes vagy állandó alkalmazására, vagyis tekintet nélkül arra, hogy az illető próbacsendőre még, vagy pedig már véglegesített csendőrről, legutóbbi beszámítható javadalmozásának teljes összegével nyugdíjazandó.

Méltányosabb intézkedést tartalmaz a csendőrlégényiség nyugdíjazásáról szóló 1881: LXXI. t.-cz. 2. §-a, mely szerint ez a legmagasabb összegű nyugdíj különösen tekintetreméltó körülmények fennforgása esetén az olyan csendőrnek is *odaitélhető*, a ki önbibáján kívül szolgálatteljesítés közben kapott sebesülés vagy sérülés következtében válik szolgálatképtelenné. Itt ellenszegülőkkel folytatott harcra, viadalról tehát nincs szó.

Az új nyugdíjtörvény amellet, hogy az 1881: LXXI. t.-cz. határozványait hatályon kívül nem helyezi, hanem azt csak némileg (pl. a nyugdíjigény) módosítja, e téren is egy, főleg a csendőrséget érintő újítást tartalmaz, amennyiben a már felsoroltakon kívül még azt is kimondja, hogy az olyan csendőrről is beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével nyugdíjazandó: **• a ki szolgálatközben, vagy amiatt ért orvtámadás folytán szerzett sérülése következtében válik mindennemű állami szolgálatra teljesen képtelenné!**

Nézzük csak, mit is jelent tulajdonképen a törvénynek ez az intézkedése?

Kimondja a törvény mindenekelőtt azt, hogy az a csendőrről, akit *szolgálatközben* orvul támadnak meg s ő ennek következtében mindennemű állami szolgálatra képtelenné válik, beszámítható tettelegességi illetményeinek teljes összegével nyugdíjazandó.

A csendőrről — már szolgálatának sajátlagosságából kifolyólag is — leginkább ki van téve az orvtámadásoknak s akik olvasták a minden örsön meglevő gyűjteménynek idevágó kötetét, nem egy esetre emlékezhetnek, amikor a gyanútlanul haladó csendőrnek egy les helyből intézett lövés, vagy váratlanul ért ütés kioltotta életét! De akárhány olyan nyugdíjas csendőrről van, aki ilyen orvtámadás következtében vérbe fagyva maradt az út porában s csak a véletlennek köszönheti, hogy életben maradt.

Alig egy-kettőnek lehetett csak a legnagyobb fokú jóindulattal a tettelegességi illetményeket odaitélni, a többinek pedig kizárólag azért nem, mert nem harcban, hanem orvtámadás következtében váltak nyomorékká. A törvény tehát ebben a tekintetben is nemcsak a lehető legméltányosabban intézkedett, hanem kimondotta egyuttal azt is, hogy az a csendőrről is ebben az ellátásban részesítendő, akit a szolgálata *miatt* ért ilyen orvtámadás, tekintet nélkül arra, vajjon az orvtámadás idejében szolgálatban állott-e, vagy sem!

Ennek a kimondásával elment a törvény az igazság, de egyuttal a méltányosság legmesszebb határáig. Igazságos, hogy az állam annak a csendőrnek, akit köteles

szolgálati fellépéséből kifolyólag haragosa akkor nyomorít meg, amikor talán mit sem sejtve szobájában ül, avagy sétáját végzi, biztosítsa hátralevő s talán egy gyilkos kór minden szenvedésével tönkretett napjait a nyomor, az inség ellen s ne hagyja nyomorultul elveszni azt, aki szolgálatában elvesztette testi épségét, fiatal erejét, életkedvét, egyszóval mindent, ami jó, szép és kedves!

Az új nyugdíjtörvény természetesen az özvegyek és árvaik ellátási illetményeit is rendezi, még pedig basonló jóindulattal, amennyiben az özvegyi nyugdíj jelenlegi kiszabását körülbelül 62 százalékkal felemeli. Táblázat leközlését nem tartom okvetlenül szükségesnek, még pedig azért nem, mert a már leközlött táblázat számadatait 62-vel szorozva kiki megállapíthatja az özvegy leendő nyugdíját.

Vezérelv gyanánt ki van mondva, hogy a legkisebb nyugdíj évi 360 kor. és hogy az özvegyi nyugdíj a férj által kiérdemelt nyugdíjnak *felénél kevesebb nem lehet*.

Ezen intézkedés kedvező kihatását alábbiakban tüntetem fel.

Az 1881: XI. t.-cz. 36. §-a szerint az özvegyi nyugdíj a férj beszámítható javadalmozásának egy harmadában állapíttatik meg. Ha azonban a férj nyugállományban halt el, akkor ugyanezen törvény 46. §-a értelmében az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együttvéve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, amelyet a férj élvezett.

Tegyük fel: Egy örsvezető, akinek 1500 kor. zsoldja és pótdija volt, meghal. Az özvegy nyugdíja 500 kor. Ha ez az örsvezető 13 szolgálati évvel nyugdíjban halt volna el, az özvegy nyugdíja csak 434 koronát tenne ki, mert ennyi volt férje nyugdíja.

Egy 2180 koronával nyugdíjazott járásörmester özvegyének nyugdíja jelenleg 726 korona, az új nyugdíjtörvény értelmében pedig 1090 korona.

Kimondja továbbá a törvény, hogy az az özvegy, a kinek férje a szolgálat teljesítése közben szenvedett baleset vagy rendkívüli esemény következtében vesztette el életét, özvegyi nyugdíjának *másfélszeres* összegében részesítendő, míg az az özvegy, a kinek fegyvor alatt szolgáló férje ellenszegülőkkel folytatott harcban vesztette életét, férjének *legutóbb élvezett teljes javadalmozását kapja meg* nyugdíj fejében.

Az *árvaik nevelési járuléka* is oda módosított, hogy ezután — ellankezőleg a jelenlegi eljárással, a mikor a nevelési járuléka csak három gyermek után illetékes — minden egyes gyermek után évi 72 koronával utalványozandó, holott eddig a kiszabott évi 36 korona volt.

Az új törvény intézkedik a női alkalmazottak ellátási illetményei tárgyában is, még pedig ugyancsak rendkívüli jóindulattal s hasonló módon tárgyalja a temet-

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

A delegátusok indulása a trónbeszéd meghallgatására.

A magyar delegáció Bécseben. — A delegátusok indulása a trónbeszéd meghallgatására.

kezési járulékokat is. — A jelenleg még érvényben álló végkielégítések mikénti rendezését majd adandó alkalmakkal ismertetem a itt csak annyit jegyzek meg, hogy a végkielégítési összegek lényegesen le lesznek szállítva a részben teljesen törölve.

Legutóbb az illetékek lettek üdvös módon rendezve, ma már a nyugdíjtörvény revíziójának bajnalhasadását látják, a melyből egy jobb és szebb jövő reménye int biztatólag felénk! Félre tehát minden töprengéssel, ajkaink panaszos jajszava némuljon el, mert rohamlépésben haladunk a biztos rév felé, a melybe érkezve, nyugodtan, anyagi nélkülözésektől mentesítve élhetjük le beeszületes munkában töltött életünk hátralevő napjait!

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A halállal végződő kibékülés.

Irta: Móthé Miklós törzsrörmester.

Szegény, sirdogáló asszony állított be 1909 évi január első napjaiban a kiskunhalasi rendőrkapitányasághoz panaszt tenni.

Nagy volt a panasza. Urát, a kenyérkereső embert vesztette el; még pedig előtte ismeretlen, titokzatos módon.

Vizkereszt napján — január 6-án — ment el az ember hazulról a Bodoglár pusztai lakásukról a magával vitte az összes készpénzüket: tizennyolcz koronácskát. A Tajó-pusztai szélmalmoshoz ment, egy båt lisztet venni, mert fogytán volt a kenyér s azóta hirt se hallat magáról. Nem tudni, él-e, hal-e?

— Bizonyosan megint rossz fát tett a tűzre! mondták az asszonynak a rendőrségen, a hol, mint hűntetett előéletű embert, jól ismerték Hugyák Béni-t. Vagy talán valami régi ismerősével együtt törvényellenes dolgot követtek el és elfogták a csendőrök. Majd bazajon az, vagy birt ad magáról! — ijesztgették-biztatgatták az asszonyt további.

— Nem lehet az, kérem, — kesergett az asszony, — tudni kellene nekem arról; felhagyott már az én uram az ilyen dolgokkal. Azután meg ha elfogták volna is, bír nélkül nem hagyta annyi ideig nyugtalankodni. Szerencsétlenség érte azt bizonyosan, — csak keressék, ha istent ismernek!

— No! majd utána nézünk, jó asszony, csak menjen baba nyugodtan; de ha időközben hazajönne, hirt el ne felejtsek ide bejelenteni, bocsatották el a nyugtalankodó asszonyt.

A következő hetivásárkor — január 16-án — csakugyan hirt kapott az asszony a rendőrségtől, a hová a hetivására jövők jelentették be, hogy urát a Mérgepuszta szélén, egy bokros helyen agyonverve megtalálták.

A hulla személyazonosságát az asszony és hozzátartozói igazolták; az orvosszakértők pedig a halál okát súlyos természetű koponyarongcsolásban és erőszakos megfojtásban állapították meg, mely utóbbi körülményre a hulla nyakán talált szélcsáv és a ponyva darabokkal teletömött száj határozott adatot nyújtott.

Ezenfelül megállapították még azt is, hogy Hugyák Béni a súlyos sérülést másutt kaphatta, mert vér vagy dulakodás nyoma a helyszínén nem látszott, sőt olyan

tiszta volt a hulla, mintba megmosták volna. De legjobban bizonyította e megállapítás belyességét az a hullához és illetve onnan elvezető kocsinyom, a mely az időközbeni hóesés és olvadás daczára is jól kivehető volt.

Hogy a kocsi merről jött és merre ment el, azt határozottan megállapítani nem lehetett. A járt kocsiutról csak egy jókora bekanyarodás volt az egész nyom, a miről épen úgy lehetett azt állítani, hogy a Tajópuszta felől jött a Mérgepuszta és a dorozsmai határ felé ment el, mint viszont.

Ami pedig a két puszták lakosságát illeti, úgy a Tajó, mint a Mérgepusztán találhatók voltak olyan emherek, a kik, ha ok van rá, az emberélet kioltásától nem riadnak vissza.

Degenerált vidék ez nagyon. Talán még most is ott lebeg a levegőben a Rózsa Sándor s a Veszelka Jancsi és a hozzájuk hasonló mult századbeli betyárok szelleme és azoké a Lofánti-féle kétes jellemű pásztorembereké, akiknek kezétől gyilkos halált szenvedett a szabadságharc után ott bujdosó két bonvéd tiszt is.

Ott van vasráccsal körülkerített közös sírjuk a Mérgepusztán. S talán az elődök bűnének kiengesztelésére történik, hogy minden évben koszorúval díszítik a sírt az utódok kegyelele.

Bérgmult idők gyászos romantikája ez, de ott borong mindig még ma is a távoli idők sejtelmes kódében és nem felejtődik el soha, mert szájhagyomány alakjában él tovább a nép ajkán nemzedékről-nemzedékre s újból és újból felelevenítik a Hugyák Béni-féle esetek is.

Kiskunhalason csendőrség van ugyan, de azért a város 12 főből álló lovas rendőrséget tart fenn a batárbeli közbiztonsági szolgálat ellátására. És a rendőrkapitány-ság csak akkor fordul valamely bűneset nyomozására való felhívással a csendőrséghez, ha a rendőrség működése abban már eredménytelen maradt.

Igy történt ebben a Hugyák-féle esetben is.

Négy napig nyomozott a rendőrség. Megkísérlettek minden lehetőt az ismeretlen tettes vagy tettesek felderítésére, de igyekezetük eredménytelen maradt. Még csak egy alaposan gyanúsított neve se került ki az addigi nyomozás eredményeképp az őrsre áttett iratokból.

Az őrsparancsnok szabadságon lévén, Grünvalszky Károly ez. őrmester — akkori másodaltiszt — vezette be a nyomozást, kivezényelvén ahhoz az őrs öt főnyi legénységét és megkezdték az esettel addig ismerős egyének kikérdezését.

Helyszíni szemléről ugyanis ekkor már alig lehetett szó, mert az időközben eltelt 18 nap alatt rendkívül sokan megfordultak ott s különösen a rendőrség általi helyszíni szemle megejtésekor és a hulla elszállításra alkalmával úgy össze-vissza tapostak ott mindent, hogy csak haszontalan időöltés lett volna egy újabb helyszíni szemle megejtésével bajlódni.

A szélmolnár emlékezett rá, hogy Hugyák Béni nála megfordult. De mert nem volt lisztkészlete s így nem adhatott el neki, hát csak épen megmelegedett s azután — mint mondta — hazaindult. Arra nézve, hogy valahová még látogatába is be fog térni, nem szólt semmit.

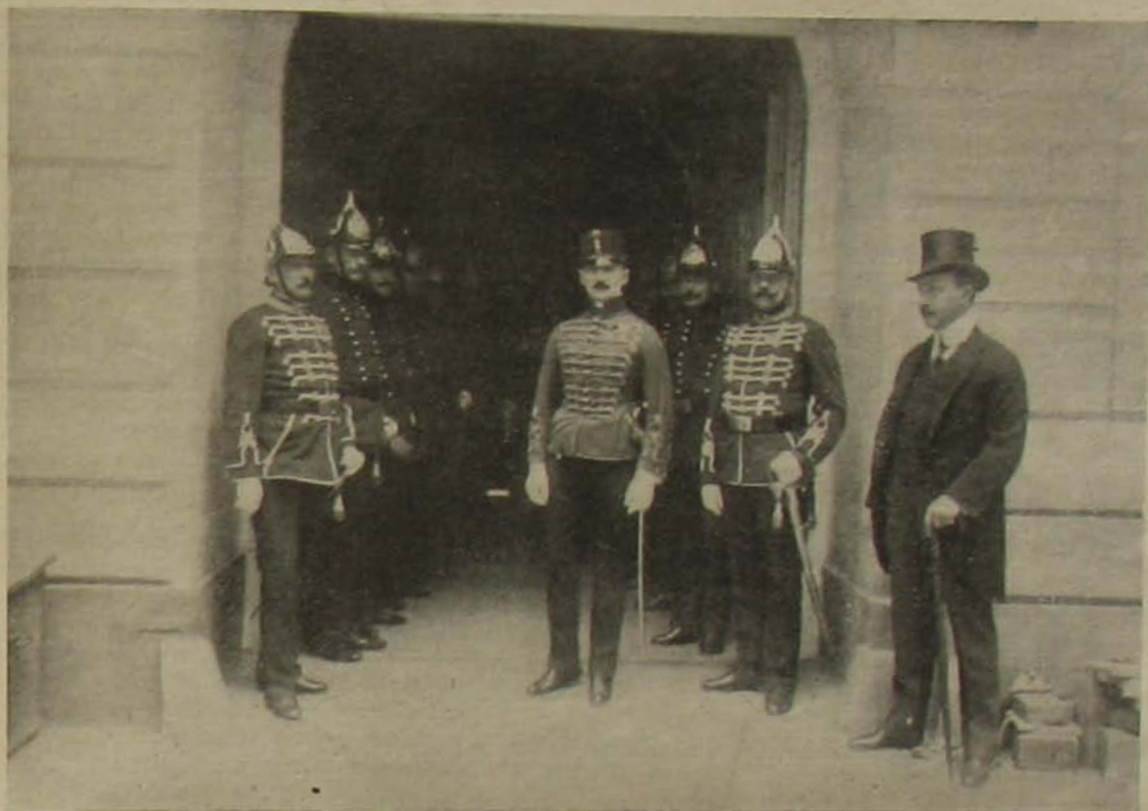
Mint hogy pedig az a hely, a hol a hulláját megtalálták, éppen az ellenkező irányba esett a térti uttól, de meg ha hármikébből arra ment volna is, nem volt oly messze a malomtól, hogy addig ráestelhetett volna az idő és az esti sötétségben ott verhetnék volna agyon

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőzeteszer gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legutóbban beszerehetik összes betegápolási tárgyak, kötszerek, focikezesők, m. kir. szab. Polgár-féle székelték, gumibarnítók stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak megadandó, mely tárgy szükségeltetik.

B. és hirdetés
Levegőben estén
50% árkedve
mény a csendőrség.
Lapok olvasóinak.

Budapesti rendőrök a magyar ház kapujában.

A magyar delegáció Bécében. — A bécsi rendőrök a magyar ház kapuja előtt.

a nála volt néhány koronáért, ez a körülmény arra engedett következtetni, hogy járt valakinél.

Ugyancsak erre engedett következtetni az is, hogy sem bazafelé, sem a Mérges-pusztá felé nem látta baladni senki, legalább a járőr nem talált olyan egyénre az ez irányban folytatott pubatolás során, a ki bármit is tudott volna róla. Így azután teljes bizonyossá vált, hogy Hügyák Béni a szélmalomból való távozása után valakihez betért, ottidőzhetett s vagy ott, vagy az onnan való elindulás után az éjszakai időben üthették agyon és vitték a Mérges-pusztára.

Az özvegyehez fordultak tehát és azt kérdezték ki, hogy lakik-e férjének valamely ismerőse a Tajó-pusztán vagy a Mérges felé. Az asszony azonban talán nem is tudott ilyenről, vagy ha tudott is, a lesújtó csapás bátarsa alatt megfélemedett róla, nem tudott megemlíteni senkit.

Minden irányító adat vagy nyom nélkül kellett tehát tovább pubatolni a járőrnek s itt is, amott is érdeklődve az elbalt összeköttetései iránt, rájöttek, hogy a Tajó-pusztán együtt lakó Szögi István és Kovács György büntetett előéletű egyének régebben jó barátságban voltak az elhalttal és egyesek szerint «egy kézre» is dolgoztak.

Ez a két ember be is ismerte az elhalttal való régebbi barátságot, de azt állították, hogy már jó pár év óta nem érintkeztek Hügyákkal, nem is látogatták egymást s nem volt nálok a jelzett időben sem. Miután pedig még az addigi nyomozás során gyanu nem is volt ellenök, ellenbizonyíték hiányában el kellett fogadni állításukat.

Újból a Mérges pusztá felé folytatták tehát a nyomozást, miközben már a nyomozás nyolczadik napján, egészen véletlenül egy még teljesen jó posztókalapot találtak a pusztában a hó tetején, csak félig abba besüppedve.

Abban a hithen, hogy ez a Hügyáké lehetett, Grünvalszky ez. örmester elvitte az özvegyhez felismerés végett, de az asszony nem ismerte azt az urának. Ugyanekkor felemlítette az asszony előtt urának a Szögiel és Kovács csal való ismeretségét is és az asszony most már emlékezett is az ismeretségre, de mint mondá, valami esethől kifolyólag pár évvel ezelőtt félreértés támadt köztük s azóta haragban lévén, a barátság megszűnt és nem is hiszi, hogy ura azokat az eset ideje alatt meglátogatta volna. És, mert a felroertés sem volt olyan súlyos természetű, hogy abhól bosszuállásra következtetni lehetne, nem is tételezi fel a két gyanusított-ról, hogy ura halálát azok idézték volna elő.

Az összehalálkozására való megjegyzés azonban mégis gyanusabbá tette Szögist és Kovácsot az örmester előtt, az ellenök való nyomozást ennél fogva még szorgosabban kezdte folytatni.

Igy tudta meg, hogy a két ember Vizkereszt napján bejn járt Kiskunhalason; délután pedig, mikor onnan hazatértek, harmadmagukkal látták őket a tanyába bemenni.

Emellett, amint a talált kalappal a két gyanusított tanyája közelében és ismerőseiknél nyomoztak egyesek a Szögi kalapjára vétek abban ismerni; és voltak olyanok is, akik látták, hogy Vizkereszt napján délután, egy messzebb lakó gazdától, az egyik gyanusított felesége egy nagyobb — 4—5 literes — üveg bort hozott.

Erre emlékezett a megnevezett gazda is és hozzátette, hogy az asszony, aki a bort vitte, ugy nyilatkozott, hogy vendégük van; annak nevét azonban nem említtette.

Mindezekon felül egy még súlyosabb gyanuok is ke-

rült ellenök, amennyiben Vizkereszt utáni napon — január betedikén — délelött kocsin látták őket a Mérges-pusztá felől hazafelé jönni. Hogy bonnan, azt senki se tudta, ennek megállapítása tehát a két egyén kikérdezésétől függött.

Éme összehalmozott adatok alapján újból kikérdezés alá vette Grünvalszky örmester a két gyanusítottat, de azok, bár felemlítette előttük, hogy alapos gyanuokai vannak arra nézve, hogy Hügyák Béni Vizkereszt napján délután nálok volt, s baja csak ott történhetett, újból csak tagadták, hogy részük volna annak agyonverésében; és a kalapra se akartak ráismerni.

Midőn azonban egyenkint rájuk olvasta a beszerzett gyanuokokat, s megnevezte mindazokat, akiknek bementéséből ezeket megállapította, megtört a két ember és beismerték, hogy csakugyan találkoztak Vizkereszt napján a malomból már bazafelé menő Hügyák Béniel és beszédbe ereszkedtek vele. Rövid beszélgetés során szóba jött köztük, hogy jó lenne már a haragot felretneni és kibékülni s mikor Hügyáknak se volt ez ellen kifogása, meghívták őt tanyájukba.

Hogy annak a régi baragnak mi volt az oka, azt különféle képen adták elő, de gyanitható volt a beszédükből, hogy valamely együtt elkövetett büncselekményhől származó tárgyak feletti osztozkodás közben szölközhattak össze. Erre nézve azonban határozott adatot nem tudott a járőr megállapítani.

Előadták továbbá, hogy a megbékülésre való kilátás örömeire vacsorát készítetttek, Hügyák pedig magára vállalta az elfogyasztandó bor költségeit s arra tényleg pénzt is adott.

Igy borozgattak este 10—11 óra feléig, miközben újra szóba került a régi harag oka. S a feletti vitatkozás közben, hogy ki volt a hibás, szó-szót követve, már többé-kevésbé ittasok lévén, összeveszttek és Hügyák meg akarta ütni Szögist. Ezen aztán hajbakaptak s ök ketten a támadó Hügyákot, önvédelemből, bottal és vaslapáttal leverték; majd pedig, midőn látták, hogy talán meg is halt, a vértől megmosták s kocsira téve, a feltalálás helyére kiszállították.

Odaérkezve ugy vették észre, hogy sérült magához tért. Nehogy valahogy elárulhassa őket, Szögi a nád-rágszójával megfojtotta, Kovács pedig a lópokróczot helyettesítő ponyva egy leszakított darabjával betömte a száját, a nevezett zsebében talált nyolcz koronát elvették és a hullát a hóba ledobták.

Már hazulról való eljövételükkor meghagyták az asszonyoknak, hogy ha valaki hármikor is érdeklődne éjjeli időben való eltávozásuk oka iránt, hát mondjuk, hogy a dorozsmai hetivásárra mentek. S tényleg a hullától Dorozsma felé indultak el, de ahelyett, hogy oda mentek volna, az egész éj folyamán össze-vissza kocsi-káztak, másnap pedig, mintha a hetivásárról jöttek volna hazafelé, tanyájukra hajtottak.

Otthon azalatt a két asszony eltüntette az előző esti verekedés véres nyomait, sőt bazaérkezésük után a kocsi-oldalnak azt a részét is, a melyen imitt-amott vércseppek voltak, melegvízzel lemosták és homokkal leaurolták.

Ezt a töredelmes beismerést fenntartották a kalocsai kir. törvényszék esküdtbirósága előtt is, de mert a saját lakásukban s egy ellen ketten voltak, a jogos önvédelem esetét nem látta fennforogni a bíróság, s büntetett előéletükre és a Hügyák elpusztítása körül kifejtett kegyetlenségre, mint súlyosító körülményre való tekintettel, Kovács Györgyöt 13, Szögi Istvánt pedig 12 évi fegyházra ítélte el.

A fentiekben ismertetett körülményeket tekintve, tagadhatatlan, hogy ennek a széteszört tanyák között elkövetett büncelekménynek a nyomozása igen nehéz munka volt, különösen addig, míg a gyanu valamennyire is bizonyosnak látszó irányba nem terelődött. De még akkor is, mikor már határozott kérdéseket intézhettek mindenkihoz, a kiről feltehető volt, hogy a tettesek alibijének egyik vagy másik mozzanatára felvilágosítást adhat, szívós kitartásra és türelemre volt szükség, hogy a bizonyító adatok nagy halmazát összegyűjthessék.

Ez okból sohase ajánlható eléggé a nyomozó csendőrnek, hogy ha nehéz feladatokkal koll is megküzdnie hasonló bonyodalmas esetek nyomozásánál: türelmét ne veszítse el, a kitartásban legyen állhatatos, minden legkisebb, legjelentéktelenebb adatot vegyen alapos bírálat alá s következtetéseiben a legmesszebbmenő eshetőségekre is kiterjeszkedjék, mert csak így lehet egy nagyobb eredményt is apró-cseprő adatok alapján összeállítani.

Fejedelmi kézművesek.

Általában az a vélemény terjedt el az emberek között, hogy a nagy rang és a kézművesség egymást kizáró fogalom. Pedig hát nincs így. Az uralkodóházak tagjai, sőt fejei között sok olyant találunk, a ki kiváló kézügyességre tett szert és egyik-másik mesterséget igazán mesterien elsajátította.

Itt van mindjárt a Pozsonyban lakó Izabella kir. hercegnő, a ki nemcsak maga készít pompás himzést, hanem Magyarország több vidékén is annyira hozzájárult a háziipar emez ágának fejlesztéséhez, hogy például a nyitrai vidéki vagy mezőkővesdi himzést még külföldön is nagyban keresik. A királyi hercegnő néhány évvel ezelőtt Bécsben boltot nyitott, a hol sokszor maga árulta a saját himzéseit s a nép készítményeit, hogy a befolyt jövedelmet az iparág fejlesztésére fordítsa.

A német császár egyik menyé, Eitel Frigyes herceg felesége nem egy alkalommal bebizonyította, hogy ügyes építész és több pompás épületnek készítette ol a tervrajzát. Már mint egészen fiatal leány igen nagy érdeklődéssel viseltetett minden műszaki rajz iránt s abban a nevelő-intézetben, a hol tanult, kivált minden társnője közül. Később rendszeresen tanulmányozta az építészetet s önálló tervrajzainak eredetisége és kiváltsága folytán tanárai arra ösztönözték, hogy tanulmányait tovább folytassa. Tervrajzai az építészeti kiállításokon is nem egyszer föltűnést keltettek. Eitel Frigyes hercegnőnek is föltűntek legényember korában ezek a rajzok, figyelme azonban a rajzok bolygett csakbamar magára a művésznőre terelődött. Házasságuk óta a hercegnőnek nem sok munkáját lehet látni kiállításokon, ámbar azóta is sokat dolgozik s tervrajzait gyakorlatilag

is több ízben föl szokták használni. Mikor az ifjú párnak palotáját építették Potsdamban, a herceg együtt tervezgetett az építészekkel s nem egy pompás újítás, észlezerű módosítás az ő sugalmazásának köszönheti létrejöttét. A herceg mostanában új istállót épített a palotához: ennek is a hercegnő készítette a tervrajzát s a kömivesmunkára személyesen ügyel föl.

A herceg maga is egészen megtanult egy mesterséget. Míg a katonaságnál szolgált, szabad idejét legtöbbször az esztergapad mellett töltötte s később, hogy tökéletesen elsajátítsa az esztergályos-mesterséget, beállt eegédnek egy nagy gyárba. De azért semmire sem olyan büszke, mint arra a pompás albumra, a melybe feleségének építészeti tervrajzai vannak bekötve.

Talán mondani is fölösleges, hogy Vilmos német császár legbüszkébb — a hadseregére. De nyomban ezután potsdami porcellángyára köti le legjobban az érdeklődését. A mikor csak ideje engedi, el-ellátogat a gyárba, beszélget a munkavezetőkkel, a munkásokkal; a tervezőkkel új mintákról, új formákról vitatkozik. Mostanában készült el egy asztali készlet a gyárban, a melynek mintáit maga a császár tervezte.

Az arany- és ezüst-tárgyak zománcozása az iparművészetnek olyan ága, a mely mostanában rendkívül divatos Európában és a tökéletességnek igen nagy fokán áll. Ez a kedvelt foglalkozása Mária Lujza slezvig-holsteini hercegnőnek. Londonban, a Quensberry-téren levő palotája legfelső emeletén van a műhelye, műterme; itt tölti a nap legnagyobb részét, zománcokkal kísérletezve. Sikerült is neki több olyan új színt előállítani, a mit sehol sem képesek utánozni. Maud, norvég királyné, néhai Edvárd angol király legfiatalabb leánya valóságos művészettel űzi a könyvkötés mesterségét. A legnagyobb ügyességre tett szert ennek a mesterségnek minden ágában, a tulajdonképeni kötéstől, a lapok összefűzésétől kezdve a remek, aranyozott bőrnyomásig. Ámbar rendszeren régi mesterek mintái után dolgozik, ő maga is cainos terveket készít.

Kissé bajos dolog elképzelní V. György királyt, az angol birodalom uralkodóját, mint valami ügyes mesterembert, jóllehet a király mégis az. Ifjabb korában kedvelte meg nagyon az asztalos-mesterséget, inkább csak olyan unaloműzésül. Még ma is több butordarab van a birtokában, a miket évekkel ezelőtt ő maga készített.

XVI. Lajos francia király, a mikor nem versaillesi birtokának a rendezésével töltötte idejét, azzal szórakozott, hogy ócska, elromlott órákat javított meg. Addig-addig babrálgatott velük, míg végre valóságos órásmesterré képezte ki magát. Nebéz volna megmondani, hogy az ő példája ösztönözte erre a szórakozásra Reuss Hermione hercegnőt, de bizonyos, hogy tökéletességre vitte ő is ezen a téren. Bámulatraméltó óragyűjteménye van, ókori és modern órákból s nincs a világnak olyan időmérő szerszáma, a melynek szerkezetét apróra ne ismerné.

Románia királynéja, Erzsébet, a kit a világ Carmen Sylva néven ismer, nem csupán költő és zenész, hanem a himzésnek, a tüvel festésnek is hivatott művésze. Azt tapasztalta, hogy országának fiatalasága nem érdeklődik e munka iránt, holott elődeik híreseek voltak kézimunkáikról, palotájában tehát iskolát rendezett be, a hol a legfinomabb himzésre tanítják az ifjúságot. Olyan pompás munka kerül ki innen, hogy valósággal kapkodják Románia nagyobb városaiban és fürdőhelyein. — Unokaöccse, a trónörökös képzett asztalos; kitűnő jártassága van a mesterség minden ágában, a legegyszerűbb dolgoktól a fa-faragásig. Idejének jó részét

ennek a munkának szenteli; dolgozószobájának butorait ő maga készítette. Egyik uradalmán a gyermekeket saját költségén taníttatja erre a mesterségre egy intézetben, a mely az ő személyes felügyelete alatt áll. Az intézetbe nemcsak kezdőket, hanem haladókat is fölvesznek.

Ferdinánd bolgár királynak azok a legboldogabb órái, a melyeket a vonatvezető fülkéjében tölthet. Különvonatait, rövidebb távolságra, ő maga szokta vezetni a kevés olyan lokomotív van, a melynek gépezetét alaposan ne ismerné. Azzal is el szokott kérkedni, hogy minden baj nélkül el tudná vezetni a birheldt amerikai fiyerek hatalmas lokomotívjait is.

KÉPEINKHEZ.

A magyar delegáció Bécsben.

Delegációnsk azt a parlamenti testületet nevezzük, amelyet az osztrák birodalmi gyűlés és a magyar országgyűlés a saját tagjaiból szavazattöbbséggel választ abból a célból, hogy Magyarország és Ausztria közötti közös ügyekben, a közös hadügy-, külügy- és pénzügy-miniszterek által előterjesztett évi költségvetést és az ezzel kapcsolatos egyéb ügyeket, a két állam jogainak és érdekeinek megővése és kötelezettségeinek megállapítása mellett, letárgyalja.

A delegáció, melynek hatásköre csupán az azon évi közösügyek és költségek letárgyalására terjed ki, minden évben újból szerveztetik és rendszeren a két állam saját költségvetésének letárgyalása előtt ül össze, hogy a közösügyes költségek már mint megszavazott költségek legyenek a két állam saját költségvetéseinek tárgyalásakor azokba beilleszthetők.

Tárgyalásaikat, a paritás (egyenlőség) elvénél fogva, folytatólagosan a két állam fővárosaiban tartják és pedig úgy, hogy mikor az ülés Bécsben van, a magyar delegátusok is ott tárgyalnak, a tárgyalás tovább folytatására pedig az osztrák delegátusok jönnek Budapestre vagy viszont. — A tárgyalás alá kerülő költségvetés és egyéb ügyek részleteit először külön albizottságokba osztva vitatják meg és csak azután kerülnek azok a delegáció külön-külön, illetve szükség esetén együttesen folytatott tárgyalásai alá.

A két állam delegátusai ugyanis akár Bécsben, akár Budapesten üléseznek, külön tárgyalnak. — De, ha az ügyek valamely részében megegyezésre jutni nem tudnak, közülök, és pedig kétharmadrészben az osztrák, egyharmadrészben a magyar delegátusok közül választott tagok elé terjesztik azt a ezek együttes ülésben döntenek annak megszavazása vagy elvetése felett.

Ősi szokás szerint rendszeren maga az uralkodó nyitja meg a delegációt trónbeszéddel. Ez Bécsben a burgbéli, nálunk pedig a királyi palotabeli trónteremben történik. A képek, melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk, épen arról a jelenetről való felvételek, amint a delegátusok a trónbeszéd megballgatására a Burgba indultak.

HIREK.

Franciaországban katonailag fontos területeken idegen hadseregek tagjai csak a francia hadügyminiszter engedélye alapján tartózkodhatnak. A bécsi francia nagykövetség katonai attachéjának a cs. és kir. hadügyminiszterhez intézet értesítése alapján kiadott

honvédelmi miniszteri rendelet szerint: az idegen hadseregek mindazon tisztjeinek (úgy a dnylegeseknek, mint a nyugállományuaknak, valamint azoknak, akik átmenetileg nem állanak tényleges szolgálathan, továbbá a tiszti rangban levő katonai tisztviselőknél és katonatorvosoknak), valamint az idegen államok tényleges állományu katonáinak és a katonai iskolák növendékeinek, kik a franciaországi Meutre, Mosel és a Vogesti tartományokban, Belfort területén, továbbá Verdun-Commerey és Montmedy kerületekben, mint katonailag fontos területeken óhajtanak tartózkodni, a különbeni kiutasítást elkerülendő, a francia hadügyminisztérium engedély-jegyével kell ellátva lenniök. Ez a kötelezettség még arra az esetre is fennáll, ha az említett területek alkotta körletben való tartózkodás 24 óránál kevesebb ideig tart, de nem vonatkozik azon katonai egyénekre, akik az említett körleten csak átutaznak azon ozélból, hogy valamely más francia területre jussanak, még az esetben sem, ha átutazás közben a vonatközlekedés folytán ottani tartózkodás válik szükségessé. A Franciaországban töltendő szabadságok engedélyezése iránti kérvényekben — melyek a nem tényleges állományu tiszték és tisztviselők által a honvédelmi miniszter úrhoz közvellenül terjesztendők elő, — mindenkor fel- említenő, vajjon a kérvényező fog-e tartózkodni a kérdéses területen; igenlő esetben a szükséges engedélyjegyek kiszolgáltatása iránti intézkedés a honvédelmi minisztérium részéről fog megtétni.

Kérelem. Kalmár Imre, a zalamegyei Lendvavásárhelyen állomásozó csendőr ez. őrmester kéri Mátyás János csendőrt, kivel Györkajáron együtt szolgált, hogy címét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Japán uralkodóház vagyona. Mucsuhitó császár halála alkalmából a japán lapok megemlékeznek a japán uralkodóház magánvagyonáról, a mely jóval tekintélyesebb, mint Európában eddig általában hitték. A lapközlemények szerint ugyanis a császári ház vagyona összesen mintegy 700 millió jenre (1 jen = 5 korona 10 fillér), tehát közel 3600 millió koronára rug, míg a készpénz-vagyon megközelíti a 160 millió jent (816 millió korona). Az ingatlan-vagyon 2,058.000 kbo (1 kbo = 99.17 ár) művelt területből, 594 kbo terjedelmű és 253 bolyon fekvő parkból áll. A császári család birtokában levő paloták és épületek, valamint ezek rendkívül értékes berendezése és a tennük levő műkincs szintén óriási értéket képviselnek. Az uralkodó-család birtokához tartozik a Juvári közsébanya-telep is, úgy hogy az ebből, valamint a birtokából befolyó évi jövedelem jóval meghaladja a hat millió koronát. Ehhez a magánjövedelombel járul az ötödfél millió jen civillista, mely néhány évvel ezelőtt még csak három millió jen volt.

A magán-detektiv. Newyork egyik leghíresebb alakja halt meg a napokban. Irving Cbilde a derék férfit; huszonhat éves korában halt meg, de öt év alatt mégis elköltött öt millió koronát. Ez nem valami rendkívüli, de az már igenis rendkívüli, hogy mire, milyen módon költötte el a rengeteg pénzt. Az volt leghöbbs ambicziója a szerencsétlennel, hogy kitünő magán-detektiv legyen. Arra ugyan rájött, hogy nincsen semmi talentuma a detektivsége, de abból még sem engedett, hogy legalább detektivnek ismerje ország-világ. Pénzével és összeköttetésével sikerült neki kivinni, hogy «alkalmazást» kapott a rendőrségen. Bevették a tiszti létszámba, de fizetés he-

Iyett ő fizetett boldogboldogtalannak a rendőrségen, csakhogy megtűrjék maguk között. No volt egyéb öröme is. Engedelmet kapott, hogy aranybilincseket viselhessen a zsebében és revolvert, a mit persze aranyból csináltatott és drágakövekkel kirakatott. A különös ember minden alkalmommal megjelent, még a legjelentéktelenebbnél is, a hol mint rendőrségi kiküldött szerepelhetett. A hivatalból kiküldött detektívnek ilyenkor rendszeren nagy summa pénzt adott, csakhogy engedje őt is szerepelni. Childs legnagyobb öröme volt, ha odaállhatott az elfogott betörő elé és vállára téve kezét, stentori hangon kiáltotta: «Ön a törvény nevében foglyom.» Nagy méltósággal, még több pózzal szedte elő zsebéből az aranybilincseket és letartóztatva a foglyot, a ki legtöbb esetben nem volt csak szerény polgár, a ki valami kibágást követelt el. A Nick Carter-ségen kívül másik szenvedélye is volt: igen szerette a nőket, — a kik sokat esznek. Gyakran vacsorára gyűjtötte valami színház minden kóristalányát és a ki legtöbbet evett közülük, annak sok pénzt adott. Ha társaságban valaki dicsérni kezdte detektív talentumát, annak korlátlan bőre nyitotta az erszényét. A ki dicsérte, bőségesen adta annak a pénzt és nem jutott eszébe soha, hogy visszakérje. Legtöbbet az a nő kapott tőle, a ki szép is volt, meg sokat is evett; az ilyen majdnem annyit kérhetett tőle, mint a detektív, a ki működni engedte.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegot ne küldjenek.

1883. Miután a laktanyában kell tartózkodnia — fűthet.

Öreg csendőr. 1. Nyirbátor. 2. Budapest.

1111. Innen nem tudhatjuk, hogy mi az illető egyén anyanyelve.

Erdeltörő csendőr. Csak a járőrvezető viselheti.

J. Gy. Az illetékszabályzat 34. §. 2. pont utolsó bekezdése mérvadó.

Szeptember. Rövidesen meg fogják kapni.

1880. Azt hisszük, hogy meg fogják engedni. A takarékpénztári könyvet jó lesz csatolni.

T. Cs. Még az évben megkapják.

Elissa. Lá kell tenni.

B. J. 30. Nem hallottunk róla semmit.

J. 1912. Számít.

4444. Az illetékszabályzat 31. §. 1. pont 6. bekezdése a 3. pont b) alpontja szerint nem jár.

R. J. 1877. Nemsokára megkapják.

Vitatkozók. Az ítélőpés lehetősége meg van, de hogy átveszik-e tényleg, azt mi nem tudhatjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök felosztása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület területén Kispösten és Erzsébetfalván fennállott őrsök, a m. kir. államrendőrség hatáskörének ezen községek területére történő kiterjesztése folytán, 1912 október 1-én felosztattak.

Őrsök felállításása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület területén Rákoscsabán, Soroksárpéteri pusztán és Galgamácsán, 1912 október 1-ével egy-egy 5—5 főből álló gyalogörs állítattott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi szeptember hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Oláh Ödön, a m. kir. III. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett ezredeinek, a m. kir. belügyminisztérium V/b. alosztálya vezetőjének, kitűnő szolgálatai elismerésül a III. osztályú vaskoronarendelt díjmentesen legkegyelmesebben *udományozni* méltóztatott.

Adományoztatott.

A III. osztályú tiszti szolgálati jel:

1912 október hó 1-ével:

Proch József századosnak, a IV. számú csendőrkerületnél.

Kineveztetett:

1912 október hó 1-ével:

zászlóssá:

Huhor Ferenc VI. számú csendőrkerületbeli hadapród.

Nyugállományba helyezettek:

1912 október hó 1-ével:

Gábrriel Alajos, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolt járásörmester, a meg-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

☐☐☐ Telefon 153-44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknek, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegot nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, Intézmények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket

ejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakbely: Dombóvár.

Matusek András, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakbely: Losonc.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Barta János m. kir. I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, egy embernek vízbefulástól való megmentése alkalmával tanusított elszánt, bátor és önfeledő magatartásáért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ungi Mihály csendőr cz. őrmester, a Benedicty Gyula tápiószzelei lakos kárára 1911. évben történt két darab ló és lószerszám, továbbá Mészáros István kossuthfalvai lakos és társai kárára történt többrendbeli lopási ügyben észszerűen vezetett igen eredményes nyomozásért, a tettes kézrekerítése, elfogása és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért.

Laczkó József és Marinkás József őrsvezető cz. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és igen eredményes tevékenységükért, őrsüknek példászerű rendben tartásáért, alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéseért és befolyásolásáért, nemkülönben jó magaviseletükért.

Szabó József III. őrsvezető cz. őrmester, kilencz évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért, őrsének példászerű rendben tartása és vezetéseért, alárendeltjeinek helyes és célirányos befolyásolásáért, nemkülönben példás magaviseleteért, miáltal úgy bajtársainak, mint alárendeltjeinek is mindenkor követésre méltó jó példát mutatott.

Polónyi Dezső őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és eredményes tevékenységeért, őrsének példászerű rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szlatki Erazmus őrsvezető cz. őrmester, úgy a közbiztonsági szolgálatban, valamint segédoktatói minőség-

ben állandóan tanusított kiváló szorgalma és eredményes tevékenysége, nemkülönben példás magaviseleteért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Vékás Kovács Sándor csendőr, a Benedicty Gyula tápiószzelei lakos kárára 1911. évben történt ló és lószerszám, továbbá Mészáros István kossuthfalvai lakos és társai kárára történt többrendbeli lopási ügyben észszerűen vezetett nyomozás folyamán a tettesnek elfogása és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatása körül járőrvezetőjének fáradságot nem ismerő buzgalommal és kitarással való hathatós támogatásáért.

Papp Pál és Dócs József csendőr cz. őrmester, nyolcz évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanusított eredményes tevékenységükért és példás magaviseletükért.

Mikó Lajos és Kovács Ákos csendőrök, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett odaadó igen eredményes tevékenységükért, nemkülönben példás magaviseletükért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter úr 1912. évi 127,987/V—b. számú rendeletével Pacbmayer Róbert V. számú csendőrkerületbeli járásörmesternek segédoktatói minőségben hosszú időn át kifejtett buzgalmaért 300 korona pénzjutalmat adományozott.

Előléptetett

1912 szeptember 16-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Csiszér Albert csendőr cz. őrmester, *őrsvezető cz. őrmesterré.*

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Steffkó Ferencz törzsörmester, 1912 aug. 24-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Heiszer József őrsvezető cz. őrmester, 1912 szeptember 12-én.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
taltal nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

*Honvédelmi miniszter ur önagyméltósága által 5242/912. sz. a.
rendszeresített ujjfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési
cikkék, nyári szürke és fehér czérnakeztyűk raktárunkon a leg-
jutányosabb árban kaphatók.*